

AMuSE – Approaches to Multilingual Schools in Europe AMuSE – Ansätze zur Mehrsprachigkeit an Schulen in Europa

amuse.eurac.edu

Projektist

Euroopa Komisjoni elukestva õppe programmi poolt toetuse saanud projektis **AMuSE** (Ansätze zur Mehrsprachigkeit an Schulen in Europa – Euroopa koolide mitmekeelsuse lähtekohad), mis toimus jaanuarist 2012 kuni märtsini 2015, seati eesmärgiks tekitada põhimõtete ja metoodiliste võtete kogum, millest lähtuvalt oleks võimalik koolidel leida tee, mis aitaks laialt levinud ükskeelselt õpetamiselt minna üle ja jõuda funktsionaalse mitmekeelsele õpetamisviisi juurde. Tänu maailma rahvastiku mobiilsusele ja migratsioonile on koolide orienteeritus mitmekeelsusele nii Euroopas kui ka mujal maailmas järjest olulisem. Samuti on enamus maailma rahvastikust mitmekeelne.

Projekti eesmärgi järgimiseks kaasas projekti konsortsium mitmekeelsete koolide kohta käivasse uuringusse 6 partnerinstitutsiooni (Eestis Tartu Ülikool, Itaalias EURAC Bolzano, Austrias PH Viin, Rootsis Göteborgi Ülikool, Šveitsis PH Zürich ja Türgis Antalya Ülikool). Seejuures oli esmane rõhuasetus mitmekeelsete koolide kohta tehtud varasemate uuringute materjalide, publikatsioonide, heade kogemuste jms. kogumisel ning korrastamisel, mille tulemusel tekkis elektrooniline andmepank. **AMuSE** meeskond astus olulisi hariduspoliitilisi samme õpetajakoolituse ja koolide juhtkondade vahelise dialoogi loomisel. Sel eesmärgil toimus 4 rahvusvahelist konverentsi ja ekspertide kohtumist. Nii konverentside tulemused kui ka teised publikatsioonid ja projekti materjalid on kättesaadaval **AMuSE** projekti kodulehel: <http://amuse.eurac.edu/en/home/default.html>

Soovituste tekkest

Koostöös AMuSe projekti partnerinstitutsioonidega on projektimeekonna ülesandeks edastada kahele sihtgruppidele järgnevad soovitused. Soovituste mõju peab ulatuma nii koolivõrku kui ka õppetöösse.

Esiteks peab soovituste mõju ulatuma õpetajakoolitusse, millel on otsene mõju mitmekeelsuse sügavamaks mõistmiseks õpetajaskonna hulgas ja kelle kaudu saaks mitmekeelsuse didaktika paremini levida.

Teisalt on seaduslik foon ja hariduspoliitiline toetus mõeldav, selleks et koolid muutuksid elavaks mitmekeelsuse viljelemise kohtadeks. Soovitused töötati välja projekti **AMuSE** parteritevahelises koostöös, kuid need põhinevad oma olemuselt erinevatel rahvuslikel väljakutsetel ja vajadustel. Allpool väljatoodud valik teese sisaldavad üldiseid soovitusi, mis **AMuSE** töögrupi poolt sõnastatuna aitavad näha võimalusi mitmekeelse kooli ja õpetamisviisi edendamiseks. Soovituste pikemas dokumendis (<http://amuse.eurac.edu/de/home/default.html>) on asjakohased teesid, mis viitavad partnerasutuste spetsiifilistele vajadustele õpetajakoolituse vallas, mille kaudu loodab **AMuSE** meeskond anda tõuke mitmekeelsete koolide tekkeks tulevikus.

CONTACT:

EURAC research – European Academy of Bolzano
Institute for Specialised Communication and Multilingualism
Viale Druso 1, 39100 Bolzano, Italia
Tel. +39 0471 055 100
Fax. +39 0471 055 199
E-Mail: communication.multilingualism@eurac.edu
Website: www.eurac.edu

Soovitused õpetajakoolituse valdkonnas

1. Kõikides õpetajakoolituse esma-, edasi- ja täiendõppe programmides tuleb tekitada nn keeleteaduslik integratsioon kohustuslike moodulite osas. Need peavad sisaldama keeleteaduslikke aluseid mitmekeelsuse, sh esimese ja teise keele omandamise, kultuuridevahelise kompetentsuse, mitmekeelsuse ja kakskeelsuse didaktika, samuti infot mitmekeelsete õpilaste kultuuriliste ja ajalooliste päritolumaade ja kodukeelte kohta.
2. Kõiki õpetajakoolituse esmaõppe lõpetajaid tuleb ette valmistada niimoodi, et nad oskavad õppetööd planeerida, läbi viia ja reflekteerida mitmekeelsust toetavas keelekeskkonnas.
3. Õpetajakoolituse tudengid peaksid õppima kohustusliku valikainena vähemalt ühte õpilaste päritoluma keelt, mis ei ole kooli õppekeeleks. Selline kursus peaks olema seotud keelepraktikaga vastaval maal eesmärgiga praktiseerida igapäevakeelt.
4. Tuleb tagada see, et keeleõppe immersiooni programmides osalevad õpetajad valdaksid õppekeeli laitmatult. (nt Euroopa keelemapi nõuetele vastavalt)
5. Kõikide osapoolte ja oluliste uurimisinstiitutsioonide poolt tuleb (edasi) arendada mitmekeelsust ja sellega seotud keeleõpet toetavaid materjale. Need materjalid peaksid edendama keeleõpet nii koolis kui ka väljaspool kooli.
6. Seejuures on oluline mitmekeelsusega seotud algatusi siduda kohalikul, rahvuslikul ja rahvusvahelisel tasandil võimaldamaks ideede, meetodite ja materjalide vahetust.
7. Koolide, kõrgkoolide ja õpetajakoolitusega seotud asutuste raamatukogud (sh ka elektroonsed kataloogid ja andmebaasid) tuleb varustada aktuaalse keelelist mitmekesisust ja mitmekeelsust käsitleva teaduskirjanduse ning keeleõppe metoodiliste materjalidega.
8. Vastavates õpetajakoolitusega seotud instiitutsioonides tuleb reeglipäraselt korraldada temaatilisi diskussioone ja teha selgitustööd mitmekeelsuse metoodika ja didaktika teemadel.
9. Mitmekeelsete õpetajakoolituse õppekavade lõpetajate arvu tuleb suurendada ja vastava pädevuse saanud õpetajaid tuleb suunata mitmekeelsetesse koolidesse, sh tuleb lihtsustada mujal riikides omandatud teadmiste ja väljaõppe ülekandmist nt (VÕTA) abil.

Soovitused hariduspoliitika ja koolikorralduse valdkonnas

1. Mitmekeelsuse edendamiseks tuleb senisest enam rõhuda olemasolevatele üldistele kogu Euroopale omastele, aga ka rahvuslikele soovitustele ja võimalustele. Tuleb kasutada senisest tõhusamaid meetmeid seadusandluse ja tegeliku koolipraktika vahelise lõhe ületamiseks.
2. Nii rahvuslikul kui ka rahvusvahelisel tasandil võiksid ekspertide rühmad arendada ühiseid arusaamu ja kontseptsioone, võtmaks neid edasise hariduspoliitika edendamise aluseks.
3. Hariduspoliitikas tuleks eraldada materiaalsed vahendid mitmekeelsuse, sh võõrkeelte arendamiseks. Need vahendid võimaldaksid õpetajate esma- ja täiendõppe finantseerimist, aktuaalsete ning kaasaegsete õppematerjalide koostamist, samuti õpetajate ja metoodikute koostööd nii kohalikul kui rahvusvahelisel tasandil.
4. Haridusjuhid peaksid oma teadmisi mitmekeelsuse vallas täiendama, nt võtma vastavasisuliselt täiendkoolitusi.
5. Esimene keel ja teine keel peavad õppetöös olema loomulikult teel integreeritud. Mõlema keele õpetajad peaksid olema koolis võrdsel positsioonil.
6. Keeletunni metoodika ja võtted peaksid olema mitmekülgsed, keeleõpe peab seostuma integratsiooniga; koolides peaks tekkima keelte suhtes sõbralik ja toetav õhkkond.
7. Iga kool peaks arendama juriidilise toetuse abil teaduslikult põhjendatud omanäolise õppekava.
8. Keeleline mitmekesisus koolides ja õpilaste seas peab olema ametlikult tunnustatud ja seadustatud.
9. Hariduse korraldajate ja keeleteadlaste vahel tuleb edendada koostööd õpetajakoolituse tõhustamise eesmärgil.
10. Mitmekeelse haridusega seotud usaldusväärsed projektid ning kooliuringud peavad olema teaduslikult põhjendatud ning analüüsitud.